

De / Da / El

09/08/2023

1. De

De est utilisé dans les cas suivants :

1.1. L'éloignement de quelque chose (en opposition à al)

Foriru de mi! (sed Venu al mi!).

Ŝi rigardis de la edzo al la edzino.

Mi ricevis longan leteron de mia amiko el Varsovio.

Remarque : Faites très attention à la différence entre *de* et *el* :

Li venis el la aŭtomobilo = il était à l'intérieur de la voiture et est sorti de l'intérieur.

Li venis de la aŭtomobilo = il n'était pas dedans mais seulement à la voiture et s'en est éloigné.

1.2. L'heure de départ ou dans les cas *delonge, ekde, jam de, depost*

Mi dormis de la dekdua ĝis la sepa.

Jam delonge (depost longa tempo, dum longa tempo) mi ne ricevis leteron de vi.

De sia oka vivjaro (depost sia oka vivjaro, ekde sia oka vivjaro) la knabo vizitas lernejon.

Mi laboras jam de (depost) la oka.

Remarque : Au lieu de *de*, on utilise souvent *depost* (plus précis et plus clair), alors que *ekde* est rarement utilisé.

1.3. La possession

La domo de la patro (la patro estas la posedanto de la domo).

La koloro de ŝiaj haroj estas blonda.

1.4. La date

Hodiaŭ estas la 2-a de Februaro.

Ostrava, la 21-an de Januaro.

1.5. Après *plena, riĉa, abunda, manko, perdo*

Ŝi estis plena de ĝojo.

Kanado estas riĉa de arbaroj.

La arbo abundas de fruktoj.

Manko de akvo.

Perdo de kuraĝo.

Remarque : Au lieu de *de* on peut utiliser également *je* ou un mot composé :

Ŝi estis plena je ĝojo aŭ ĝojplena.

Plena de/je vino.

Remarque : *Da* ne peut pas être utilisé dans de tels cas, car *plena, riĉa, abunda, manko, perdo* n'indiquent pas une mesure.

1.6. Après *-ant, -int, -ont* en tant que substantif

On dit: *Mi lernas Esperanto* ou *Mi estas lernanto de Esperanto*. Mais non *Mi estas lernanto Esperanton* car *lernanto* comme substantif ne peut pas avoir de COD. On dira:

La verkinto de la libro.

Gajnintoj de la konkurso.

1.7. Avec un participe passé (forme passive) qui indique l'accomplissement de l'action

"Homoj sur la tero" estas verkita de Stellan Engholm.

La ŝuoj estas faritaj de ŝuisto.

La kravato estas donacita de mia filino.

Remarque : Un objet ne pouvant accomplir une action, on utilisera la préposition *per* :

La letero estas skribita per inko.

Li estas vestita per ruĝa mantelo.

1.8. La qualité

Il est de taille moyenne (ou il a une taille moyenne).

La ĉielo estas de griza koloro = La ĉielo estas grizkolora, aŭ havas grizan koloron.

1.9. La cause

En Ĉinio multaj homoj mortas de malsato.

Li estas laca de la senĉesa laborado.

Remarque : Au lieu de *de* on peut utiliser également *pro*.

1.10. Avec certains adverbes de lieu

on dira *interne de, Ekstere de, Apude de, Proksime de, Antaŭe de, transe de, pere de*.

Ekstere de (= ekster) la urbeto estas mezepoka kastelo.

Apude de (= apud) mi sidis iu strangulo.

Nia klubejo estas proksime de (aŭ proksime al) la ĉefa placo.

Antaŭe de (= antaŭ) la familio kuris hundeto.

2. Da

La préposition *da* n'est utilisé que pour indiquer une certaine quantité de quelque chose, pour relier une mesure à ce qui est mesuré :

Glaso da vino.

Kilogramo da pano.

Li ricevis amason da leteroj.

Kiom da membroj havas via societo?

En ŝiaj vortoj estis ankaŭ iom da vero.

La germanoj kaj ĉeĥoj trinkas multe da (aŭ multon da) biero.

En tiu ĉi tasko vi faris nur kelke da eraretoj (aŭ kelkajn eraretojn).

Remarque :

Glaso de (aŭ por) vino (= vinglaso) = verre à l'usage du vin.

Glaso da vino = verre qui est plein de vin.

Remarque : On n'utilise pas *da* après un nombre mais on l'utilise après un nombre substantivé :

Dudek ovoj.

Dudeko da ovoj.

Remarque : On ne met jamais d'accusatif après *da* (comme *kiel de*) :

Mi trinkis du tasojn da kafo.

Remarque : Avec l'article *la* on remplace *da* par *de la* ou *el la*.

Donu al mi glaseton de la (aŭ el la) vino (ne «da la vino»), kiun vi aĉetis hieraŭ.

3. *El*

3.1. Différence entre *de* et *el*

De indique la provenance à proximité de quelque chose.

El indique la provenance depuis l'intérieur de quelque chose :

Li prenis la revolveron el la poŝo.

Oni forprenis revolveron de la ŝtelist.

Mi ricevis leteron el Helsinki de mia amiko.

La severa patro forpelis sian filon el la domo.

3.2. Avec un superlatif

Au sens de « parmi » :

Kolibro estas la plej malgranda el ĉiuj birdoj.

Esperanto estas la plej facila el la 100 lingvoj.

3.3. Indique le matériau dont quelque chose est fait ou se compose

Bata fabrikas ŝuojn el ledo kaj ŝtofo.

La forno estas farita el kaheloj.

La kurso konsistas el dudek lecionoj.

3.4. Indique le lieu d'où vient quelqu'un

Ĉu vi vidis la s-anon el Bruselo?

La aŭtoro de tiu ĉi libro estas el Estonio.

